

ABDULAH NAKAŠ
OPĆA BOLNICA

P R A V I L N I K
O
ZAŠTITI NA RADU

Sarajevo, maj 2022. godine

Na osnovu člana 87. Zakona o zaštiti na radu BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/20) i člana 46. stav (4) Statuta Javne ustanove Opća bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo, direktor Javne ustanove Opća Bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo dana, 18.05.2022. godine, d o n o s i

P R A V I L N I K O ZAŠTITI NA RADU

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

U cilju zaštite života i zdravlja radnika, zaštite od povreda na radu, profesionalnih i drugih oboljenja u vezi sa radom, u Javnoj ustanovi Opća bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo (u daljem tekstu: Opća bolnica) ovim Pravilnikom se uređuje zaštita na radu (u daljem tekstu: Pravilnik).

Član 2.

Radnici imaju pravo da rade u Općoj bolnici pod uslovima koji obezbjeđuju potpunu sigurnost na radu, pa se u tom cilju organizuje i unapređuje zaštita na radu.

Radna okolina i sredstva za rad moraju, s obzirom na prirodu posla, biti sigurni za radnike i ne smiju ugroziti njihovo zdravlje.

Proces rada u Općoj bolnici se organizuje tako da radnici uz normalnu pažnju mogu da rade bez opasnosti po život i zdravlje.

Organizacija i proces rada u Općoj bolnici moraju biti zasnovani na naučnim i tehnološkim dostignućima, a naročito na mjerama i normativima koji se odnose djelatnost kojom se bavi Opća bolnica, a koji obezbjeđuju sigurnost radnika za vrijeme rada.

Član 3.

Otklanjanje opasnosti za zdravlje i život radnika Opća bolnica osigurava primjenom osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu.

U tom cilju direktor Opće bolnice utvrđuje:

- organizaciju uređivanja i sprovođenja zaštite na radu,
- osposobljavanje radnika za rad na siguran način,
- poslove s povećanim rizikom,
- način ispitivanja sredstava za rad i radne okoline,
- popis opasnih radnih materija i način na koji se njima mora rukovati,
- način upotrebe ličnih zaštitnih sredstava i opreme,
- sistem obavještanja i upotrebu znakova obavještanja,
- izradu pisanih uputa o sigurnom načinu rada,
- postupak s povrijeđenim i oboljelim radnicima,
- zaštitu nepušača,
- zabranu unošenja i uzimanja alkohola i narkotika za vrijeme rada,
- zaštitu posebnih kategorija radnika,
- prava, dužnosti i odgovornosti radnika i povjerenika za zaštitu na radu,
- nadzor.

Član 4.

Otklanjanje opasnosti za život i zdravlje radnika i drugih lica na radu Opća bolnica osigurava i primjenom pravila ponašanja u vezi sa zaštitom od požara, postupcima gašenja požara (reguliše se Pravilnikom o zaštiti od požara Opće bolnice), te evakuacije i spašavanja.

Član 5.

Pravo na zaštitu na radu u Općoj bolnici imaju:

1. svi radnici koji su u radnom odnosu u Općoj bolnici
2. lice koje je na stručnom osposobljavanju,
3. lica koja se nalazi na prekvalifikaciji, dokvalifikaciji ili stručnom usavršavanju,
4. učenici i studenti na praktičnoj nastavi,
5. lice koja učestvuje u javnim radovima,
6. lica koja dobrovoljno obavljaju praksu,
7. sva lica koja obavljaju rad u Općoj bolnici po bilo kom osnovu (npr. ugovor o djelu i sl.).

Član 6.

Projektna dokumentacija, tehnička dokumentacija, procjena rizika, analize, nalazi, zapisnici, obavijesti, uvjerenja, svjedočanstva, stručna mišljenja, izvještaji i druge isprave na osnovu kojih se utvrđuje stanje zaštite na radu i primjena pravila zaštite na radu evidentiraju se i pohranjuju u zbirku isprava.

Član 7.

Nepridržavanje propisanih mjera zaštite na radu predstavlja povredu radne obaveze u skladu sa Pravilnikom o radu Opće bolnice, a istovremeno povlači i prekršajnu i krivičnu odgovornost utvrđenu Zakonom.

II. ORGANIZACIJA SPROVOĐENJA ZAŠTITE NA RADU

Član 8.

Zaštita na radu organizuje se, sprovodi i unapređuje uporedo sa organizovanjem i unapređenjem procesa rada uz primjenu savremenih tehničkih, obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih, pravnih, ekonomskih i drugih mjera.

Član 9.

Za organizovanje, sprovođenje i unapređenje zaštite na radu odgovorni su svi radnici u Općoj bolnici svaki u svom djelokrugu rada, što će se utvrditi posebnim poglavljem u ovom Pravilniku i Opća bolnica u cjelini kao pravno lice.

Član 10.

Sve poslove zaštite na radu, u skladu s ovim Pravilnikom i drugim propisima, nadzire i prati njihovu primjenu Opća bolnica putem radnika za zaštitu na radu.

Član 11.

Izvršavanje poslova zaštite na radu, za čije obavljanje Opća bolnica nije u mogućnosti osigurati stručno provođenje (nema odgovarajuće kadrove, instrumente i slično), ugovara s ovlaštenom organizacijom za zaštitu na radu.

Određene stručne, savjetodavne i druge poslove zaštite na radu obavlja ovlaštena organizacija za zaštitu na radu.

Član 12.

Opća bolnica u cilju uređivanja i sprovođenja zaštite na radu ovim Pravilnikom uređuje i izbor povjerenika za zaštitu na radu.

Poslove zaštite na radu obavljaju i imaju posebna ovlaštenja povjerenici za zaštitu na radu.

III. OPĆA PRAVILA I MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 13.

Opća pravila i mjere zaštite na radu utvrđene ovim Pravilnikom obuhvataju:

- mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu,
- mjere u vezi sa uslovima rada,
- mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika.

– MJERE KOJIMA SE NEPOSREDNO OBEZBJEĐUJE SIGURNOST NA RADU

Član 14.

Obzirom na djelatnost i vrstu poslova koji se obavljaju u Općoj bolnici kao pravila kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu primjenjuju se opće i posebne mjere zaštite na radu.

1) Opće mjere zaštite na radu

Član 15.

Opća bolnica je dužna građevine namijenjene za rad održavati u stanju koje ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika i ispitivati pojedine vrste instalacija u rokovima utvrđenim važećim propisima.

Član 16.

Opća bolnica je dužna prestati s radom u građevinama namijenjenim za rad na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika.

Član 17.

Opće mjere zaštite na radu obuhvataju:

- a) Obezbjeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvjetljenja,
- b) Uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije,
- c) Obezbjeđenje od udara električne struje i sprečavanje nastanka požara i eksplozije,
- d) Ograničenje buke i vibracije,
- e) Obezbjeđenje odgovarajućih puteva za prolaz, transport i evakuaciju radnika i pacijenata,
- f) Pružanje prve pomoći,
- g) Ispitivanje sredstava rada i radne okoline.

a) Obezbjedenje potrebne temperature, ventilacije i osvjetljenja

Član 18.

Radne i pomoćne prostorije moraju biti prema vrsti poslova dovoljno osvijetljene prirodnom ili vještačkom svjetlošću.

Prozori, otvori za osvjetljenje, kao i elementi za vještačko osvjetljenje moraju se držati u čistom i ispravnom stanju.

Član 19.

Radne prostorije u zimskom periodu moraju se zagrijavati, pri čemu treba da se obezbijedi temperatura u radnoj prostoriji koja odgovara propisanim vrijednostima u zavisnosti od intenziteta tjelesnog rada, vlažnosti i kretanja vazduha u radnoj prostoriji.

U radnim prostorijama mora se obezbijediti prirodna ili vještačka ventilacija.

b) Uslovi koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije

Član 20.

Visina radnih prostorija treba da je minimalno 2,80 m, a magacina i pomoćnih prostorija minimalno 2,60 m.

Član 21.

Podovi radnih prostorija moraju biti čvrsti, ravni, pogodni za održavanje i ne smiju propuštati vlagu.

Član 22.

Svi objekti moraju imati uređaje za hladnu i toplu vodu, kao i odgovarajuće sanitarne prostorije.

c) Obezbjedenje od udara električne struje i sprečavanje nastanka požara i eksplozije

Član 23.

Električne instalacije i uređaji moraju se izvoditi i održavati u skladu sa važećim propisima.

Član 24.

Poslove održavanja i opravke elektroinstalacija i uređaja Opća bolnica je dužna povjeriti samo kvalifikovanim radnicima koji su za to ovlašteni.

Član 25.

Opća bolnica je dužna da vrši kontrolu ispravnosti elektroinstalacija i to prije upotrebe, nakon rekonstrukcije i obavezno periodični pregled od strane stručne ustanove jednom u tri godine. O svim opravkama, mjerenjima i kontrolama na elektroinstalacijama, Opća bolnica je dužna da vodi evidenciju.

Član 26.

U radnim prostorijama Opće bolnice moraju biti izvedeni prekidači (sklopke) za odvajanje od mrežnog napona sa vidljivom oznakom „UKLJUČENO“ i „ISKLJUČENO“.

Razvodni ormari moraju biti izrađeni od nezapaljivog materijala i moraju biti trajno slobodni i pristupačni.

Član 27.

Radnici su dužni prijaviti svaki kvar na električnim uređajima i instalacijama, te iste staviti van upotrebe dok ne bude osposobljen za normalan i siguran rad od strane stručnog lica.

Član 28.

Svi objekti moraju biti zaštićeni od udara groma prema važećim propisima.

Opća bolnica je dužna vršiti periodičnu kontrolu ispravnosti gromobranske instalacije u propisanim rokovima i o tome voditi urednu evidenciju.

d) Ograničenje buke i vibracije

Član 29.

Intenzitet buke i vibracije u radnim prostorijama mora biti u dozvoljenim granicama.

Na mašinama i uređajima gdje intenzitet buke i vibracije prelazi dozvoljene granice moraju se preduzimati tehničke mjere za smanjenje buke i vibracije.

e) Evakuacija i spašavanje

Član 30.

Svi prilazni putevi, prolazi, kao i putevi unutrašnje komunikacije moraju biti stalno slobodni, prohodni i propisno obilježeni za nesmetan transport i evakuaciju radnika i pacijenata.

Član 31.

U slučaju iznenadnog događaja koji može ugroziti živote i zdravlje radnika, ostalih prisutnih osoba ako se zateknu u prostorijama i prostorima Opće bolnice, neposredni rukovodilac evakuacije i spašavanja dužan je organizovati i osigurati evakuaciju i spašavanje radnika i drugih lica iz poslovnih prostorija i prostora.

Obaveze iz prethodnog stava ostvaruju se u skladu s planom evakuacije i spašavanja u slučaju požara, eksplozije, prirodnih nepogoda i drugih pojava koje mogu ugroziti živote i zdravlje radnika i drugih lica.

f) Pružanje prve pomoći

Član 32.

Opća bolnica kao javna zdravstvena ustanova u skladu sa svojom registrovanom djelatnošću organizuje pružanje prve pomoći radnicima za slučaj povrede na radu ili iznenadne bolesti.

Osposobljavanje radnika za pružanje prve pomoći, a koji ne posjeduju potrebno stručno znanje iz ove oblasti, izvodi se u sklopu obuke iz oblasti zaštite na radu, a u skladu sa aktom o procjeni rizika.

Član 33.

Radnicima se daje na korištenje ormarić prve pomoći s potrebnim sanitetskim materijalom i postavljaju se na mjestima na kojima postoji povećana opasnost od povređivanja.

Na ormariću prve pomoći istaknuta je oznaka / simbol prve pomoći.

Član 34.

U slučaju povrede na radu, ukoliko povrijeđeni radnik to nije u mogućnosti sam da uradi zbog vrste i težine povrede, radnik koji se zatekne na mjestu događaja dužan je o tome hitno obavijestiti radnika osposobljenog za pružanje prve pomoći i neposrednog rukovodioca.

Neposredni rukovodilac, odnosno radnik osposobljen za pružanje prve pomoći je dužan bez odgađanja doći na mjesto događaja i:

- ukloniti izvor opasnosti, a ako to nije u mogućnosti evakuisati radnika iz prostora u kojem je nastala povreda,
- organizovati pružanje prve pomoći,
- prema potrebi, pozvati tim urgentne medicine ili drugog odgovarajućeg ljekara specijalistu i organizovati prevoz, odnosno transport povrijeđenog radnika na dalje liječenje,
- o događaju, prirodi povrede i preduzetim mjerama odmah izvijestiti direktora Opće bolnice.

g) Ispitivanje sredstava rada i radne okoline

Član 35.

Prilikom nabavke sredstava rada ili uređaja na mehanizovani, električni, hidraulički, pneumatski i parni pogon, alata i drugih sredstava za rad, kao i sredstava za ličnu zaštitu Opća bolnica je obavezna da od proizvođača pribavi uputstvo za siguran rad i održavanje, te ispravu kojom se dokazuje da su proizvedeni u skladu sa propisima donesenim na osnovu Zakona.

Član 36.

Opća bolnica je obavezna da u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu vrši periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, električnih i gromobranskih instalacija, sredstava lične zaštite kao i fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimu u radnim i pomoćnim prostorijama.

Ispitivanja iz prethodnog stava u utvrđenim rokovima organizuje radnik za zaštitu na radu.

Član 37.

Periodičnim pregledima i ispitivanjima u smislu prethodnog člana podliježu:

- pokretne, stabilne i kose dizalice s električnim i drugim pogonom kojima se diže, prenosi ili spušta teret pomoću čeličnog užeta, lanca ili magneta, kao i kombinacije takvih dizalica koje služe za industrijski, građevinski i drugi transport,
- liftovi za prevoz radnika i tereta, s pratiocem ili bez njega,
- žičare za prevoz radnika i tereta, s pripadajućom opremom, postrojenjima i objektima,
- stabilni i pokretni kompresori i kompresorske stanice s radnim pritiskom većim od 1 bar ili kapacitetom većim od 6 m³/min,
- mehaničke i hidraulične prese i strojevi za sječenje i obradu materijala na mehanizovani pogon,
- sve vrste sredstava za rad na mehanizovani pogon,
- sve vrste alata s električnim, hidrauličnim, pneumatskim, parnim pogonom i motorima s unutrašnjim sagorijevanjem,
- elektroinstalacije i uređaji,

- sredstva i oprema lične zaštite
- radne i pomoćne prostorije u kojima se pojavljuju fizičke, hemijske, biološke i mikroklimatske štetnosti.

Član 38.

Ispitivanje sredstava rada, sredstava lične zaštite, električnih i gromobranskih instalacija i radne okoline obavlja stručna organizacija s ovlaštenjem za obavljanje tih poslova.

O izvršenim periodičnim pregledima i ispitivanjima ustanova iz prethodnog stava izdaje ispravu koja sadrži rezultate pregleda i ispitivanja i konstataciju da li pregledana sredstva rada, sredstva lične zaštite, električna i gromobranska instalacija i radna okolina udovoljavaju propisima donesenim na osnovu Zakona.

Član 39.

Opća bolnica je dužna obavljati ispitivanja sredstava rada, pored rokova utvrđenih Zakonom, u sljedećim slučajevima:

- poslije rekonstrukcije, a prije ponovnog početka korištenja,
- prije početka korištenja na novom mjestu upotrebe, ako su sredstva rada premještena s jednog mjesta na drugo, pa su zbog toga rastavljeni i ponovno sastavljeni,
- prilikom kvarova na elektroinstalacijama.

Član 40.

Ispitana sredstva rada koji ne zadovoljavaju osnovna pravila zaštite na radu isključuju se iz pogona sve do njihovog popravljanja, u smislu primjene pravila zaštite na radu. Odluku o tome donosi radnik za zaštitu na radu u saradnji s rukovodiocem organizacione jedinice gdje se sredstvo rada nalazi.

U prostorijama gdje radna okolina ne zadovoljava kriterije po važećim propisima, Opća bolnica mora otkloniti nedostatke, te pribaviti Zapisnik o stručnom nalazu kojim se utvrđuje da radna okolina ispunjava sve uslove utvrđene pravilima zaštite na radu.

Član 41.

U slučaju nastupanja okolnosti iz prethodnog člana moraju se odmah preduzeti mjere za otklanjanje nedostataka, a radnik se za to vrijeme može rasporediti da vrši poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima stečenim radom.

O zabrani rada na pojedinim sredstvima rada i uređajima radnik za zaštitu na radu dužan je odmah obavijestiti direktora Opće bolnice.

2) Posebne mjere zaštite na radu

Član 42.

Posebne mjere zaštite na radu obuhvataju:

- a) Korištenje sredstava lične zaštite,
- b) Zaštita nepušača,
- c) Zabrana unošenja i uzimanja alkohola i narkotika,
- d) Stres na radu ili u vezi s radom.

a) Korištenje sredstava lične zaštite

Član 43.

Kada nije moguće pravilima zaštite na sredstvima rada otkloniti ili ograničiti opasnost po sigurnost i zdravlje radnika, Opća bolnica mora osigurati odgovarajuća sredstva lične zaštite i voditi računa da ih radnici koriste pri obavljanju poslova.

Član 44.

Prema popisu poslova na kojima se moraju upotrebljavati sredstva lične zaštite s naznakom sredstva, nabavku sredstava lične zaštite u dovoljnim količinama osigurava Opća bolnica, a na osnovu akta procjene rizika.

Član 45.

Prilikom upotrebe sredstava lične zaštite radnik se mora držati pravila zaštite na radu, uputa proizvođača, te uputa radnika za zaštitu na radu.

Upute o korištenju sredstava lične zaštite prilikom davanja na korištenje moraju se pribaviti od proizvođača prilikom nabavke.

Član 46.

Ako su upute pisane na stranom jeziku, Opća bolnica ih mora dati prevesti na jedan od službenih jezika u Federaciji BiH.

Član 47.

Radnik se ne smije koristiti sredstvima lične zaštite koja mu nisu povjerena za korištenje.

Radnik je dužan čuvati, održavati i koristiti se sredstvima lične zaštite, prema pravilima zaštite na radu.

Radnik ne smije popravljati ili obavljati bilo kakve izmjene na sredstvima lične zaštite.

Radnik ne smije odnositi sredstva lične zaštite izvan radnih prostorija i prostora, osim radi održavanja čistoće tih sredstava.

Član 48.

Prava za korištenje sredstava lične zaštite i opreme radnik stiče stupanjem na rad u Općoj bolnici. Pravo na korištenje sredstava lične zaštite i opreme imaju svi radnici i ostala lica u Općoj bolnici koja uživaju zaštitu na radu.

Član 49.

Radnici su dužni da dobijena sredstva lične zaštite i opremu upotrebljavaju na način kako to predviđaju važeći propisi i uputstva za rad, da ih održavaju u ispravnom stanju i čistoći, da ih strogo namjenski koriste, da njima pažljivo rukuju, kao i da ih ne zamjenjuju sa drugim radnicima. Neposredni rukovodilac dužan je da se brine da svi radnici budu snabdjeveni sredstvima lične zaštite i opremom koja im pripadaju prema odredbama ovog Pravilnika.

Član 50.

Sredstva lične zaštite koja se trebaju obezbjediti su:

- sredstva za zaštitu glave,
- sredstva za zaštitu očiju i lica,
- sredstva za zaštitu sluha,

- sredstva za zaštitu dišnih organa,
- sredstva za zaštitu ruku,
- sredstva za zaštitu nogu,
- sredstva za zaštitu tijela,
- sredstva za zaštitu od nepovoljnih atmosferskih uticaja,
- sredstva za zaštitu od pada sa visine.

b) Zaštita nepušača

Član 51.

Opća bolnica je obavezna da zabrani pušenje i stvaranje, odnosno unošenje otvorenog plamena u svim prostorijama i prostorima gdje postoje lako zapaljive materije i eksplozivne smjese. Pušenje se zabranjuje i u radnim prostorijama i na svim radnim sastancima i skupovima koji se održavaju u zatvorenim prostorima. Opća bolnica je dužna odrediti prostoriju ili mjesto za pušenje.

Član 52.

Zabranjeno je pušenje u svim zatvorenim prostorima Opće bolnice, koji predstavljaju funkcionalne dijelove prostora u kojima se obavlja djelatnost Opće bolnice. Obaveza zaštite nepušača u smislu stava 1. ovog člana odnosi se na radnike, pacijente i ostale korisnike usluga, te na druga lica koja po bilo kojoj osnovi borave u prostorijama Opće bolnice.

c) Zabrana unošenja i uzimanja alkohola i narkotika

Član 53.

Radnicima zaposlenim unutar svih prostorija Opće bolnice zabranjeno je konzumiranje alkoholnih pića, dolazak na posao pod uticajem alkohola i unošenje u radne prostorije alkohola ili narkotika.

Član 54.

Ukoliko neposredni rukovodilac posumnja da je radnik pod uticajem alkohola, vrši se testiranje radnika alkometrom.

Član 55.

Prilikom testiranja prisutan je radnik koji se testira, rukovodilac radnika, i jedan radnik kao svjedok, te svi potpisuju zapisnik nakon izvršenog testiranja.

Član 56.

Ukoliko alkometar izmjeri prisustvo alkohola u krvi radnika, neposredni rukovodilac mora odmah prekinuti rad radnika, udaljiti ga s radnog mjesta i osigurati prevoz do mjesta stanovanja, odnosno do samog stana – prebivališta.

Član 57.

Ako radnik odbije pristupiti provjeri alkoholiziranosti, smatrat će se da je pod uticajem alkohola ili narkotika.

Ako radnik odbije napustiti mjesto rada, udaljenje će, po pozivu poslodavca, omogućiti policija. Nakon smještaja radnika do kuće, poslodavac će postupiti u skladu s odredbama Zakona o radu.

d) Stres na radu ili u vezi s radom

Član 58.

Opća bolnica je obavezna provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan naročito faktorima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi svela na najmanju mjeru potrebu radnika da savladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku, te otklonila mogućnost da se umanjí efikasnost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

Član 59.

Ako postoje naznake stresa na radu ili u vezi s radom, Opća bolnica je obavezna posebnu pažnju usmjeriti na:

- organizaciju rada i radnih postupaka (radno vrijeme, stepen samostalnosti, podudarnost između vještine radnika i potreba posla, radno opterećenje i dr.),
- radne uslove i okolinu (izloženost radnika i poslodavca nasilnom ponašanju, buku, vrućinu, hladnoću, opasne hemikalije i dr.),
- komunikaciju (neizvjesnost o tome šta se očekuje od posla, prilike za očuvanjem posla ili nadolazeće promjene i sl.),
- subjektivne faktore (emocionalni i društveni pritisci, osjećaj nemoći, osjećaj da nema dovoljno podrške i sl.).

– MJERE U VEZI SA USLOVIMA RADA

Član 60.

Mjere zaštite na radu u vezi sa uslovima rada odnose se naročito na:

- a) Izradu akta o procjeni rizika na mjestu rada,
- b) Poslove sa povećanim rizikom,
- c) Osiguranje pristupa radnom mjestu sa povećanim rizikom,
- d) Raspoređivanje na poslove sa povećanim rizikom
- e) Poslove na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena,
- f) Utvrđivanja uslova rada i zahtjeva u pogledu sposobnosti radnika,
- g) Način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom i drugih radnika,
- h) Pravo radnika na premještanje na drugo radno mjesto.

a) Akt o procjeni rizika na mjestu rada

Član 61.

Opća bolnica je dužna da osigura izradu akta o procjeni rizika na mjestu rada koji sadrži opis procesa rada sa procjenom rizika od povreda ili oštećenja zdravlja na mjestu rada u radnoj okolini i mjere za otklanjanje ili smanjivanje rizika na najmanju moguću mjeru u cilju poboljšanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,

b) Poslovi sa povećanim rizikom

Član 62.

Poslovima sa povećanim rizikom smatraju se:

- poslovi sa povećanim rizikom od povređivanja, nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika,
- poslovi sa specifičnim zahtjevima koji, u cilju sigurnog i uspješnog rada uslovljavaju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika na tim radnim mjestima,
- poslovi na kojima, nakon primjene svih tehnički priznatih metoda za smanjenje rizika, postoji preostali rizik za neke radnike.
- kao i drugi poslovi koji budu utvrđeni aktom o procjeni rizika.

c) Osiguranje pristupa radnom mjestu sa povećanim rizikom

Član 63.

Opća bolnica je dužna da osigura da pristup radnom mjestu sa povećanim rizikom, na kojem prijete neposredna opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja (trovanja, gušenja i sl.), imaju samo radnici koji su osposobljeni za siguran i zdrav rad, koji su dobili posebna uputstva za rad na takvom mjestu, koji ispunjavaju zdravstvene uslove i koji su snabdjeveni odgovarajućim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu pri radu.

d) Raspoređivanje na poslove sa povećanim rizikom

Član 64.

Na poslove s povećanim rizikom radnika se može rasporediti tek nakon što je utvrđeno da ispunjava uslove utvrđene posebnim pravilima zaštite na radu u skladu s aktom procjenom rizika i Pravilnikom o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima.

Član 65.

Opća bolnica posebno osigurava od rizika nesreće i povrede na radu radnike koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom, utvrđene u prethodnom članu, radi obezbjeđenja naknade štete.

e) Poslovi na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena

Član 66.

Na poslovima sa povećanim rizikom, gdje je potpuna zaštita nemoguća zbog specifičnosti same štetnosti, primjenjuje se mjera skraćivanja radnog vremena, odnosno skraćivanje ekspozicije u toku rada.

Skraćivanje radnog vremena, kao mjera zaštite na radu, primjenjuje se u skladu sa Rješenjem FMZ broj: UPI 03-34/12-33/19 AG od 04.02.2020. godine a na osnovu stručnog nalaza broj: 01-13-28-XII/19 iz decembra 2019. godine, izrađen od strane Zagrebinspekt d.o.o. Mostar pod nazivom Radna mjesta s posebnim uslovima rada na kojima se postojećim mjerama zaštite na radu ne mogu otkloniti štetni utjecaji, radna mjesta sa posebnim uvjetima rada na kojima se ograničava vrijeme rada zaposlenika u toku dnevnog radnog vremena na šest sati dnevno i to na sljedećim radnim mjestima:

- 1) ljekar specijalista mikrobiolog, viši laboratorijski tehničar, laboratorijski tehničar, sanitarno-ekološki tehničar u Odsjeku za mikrobiološku dijagnostiku;
- 2) ljekar specijalista nuklearne medicine, dipl.ing.med. medicinske radiologije, spec. med. fizike, laboratorijski tehničar, medicinski tehničar – opći smjer u Odsjeku za nuklearnu medicinu.

Prilikom izrade akta o procjeni rizika utvrdit će se radna mjesta na kojima će se primjenjivati mjera skraćivanja radnog vremena, a sa kojim će se izvršiti usklađivanje ovog Pravilnika.

f) Utvrđivanja uslova rada i zahtjeva u pogledu sposobnosti radnika

Član 67.

Opća bolnica će za sve poslove u tehničko-tehnološkom procesu rada utvrditi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će raditi na tom radnom mjestu.

Prije zasnivanja radnog odnosa mora se pribaviti uvjerenje od ovlaštene zdravstvene ustanove za medicinu rada u pogledu zdravstvenog stanja i psihofizičkih sposobnosti radnika koji moraju odgovarati zahtjevima iz prethodnog stava.

Niko ne može zasnovati radni odnos ako prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.

Radniku se ne može narediti prekovremeni, noćni rad ili rad u otežanim uslovima ako bi po nalazu ovlaštene zdravstvene organizacije takav rad mogao ugroziti, odnosno pogoršati njegovo zdravstveno stanje.

g) Način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom i drugih radnika

Član 68.

Opća bolnica obavezna je osigurati periodične ljekarske preglede radnika koji rade na poslovima s povećanim rizikom.

U cilju utvrđivanja zdravstvenog stanja i psihofizičkih sposobnosti radnika, Opća bolnica upućuje radnika koji radi na radnom mjestu s povećanim rizikom na ljekarski pregled prije početka rada, kao i na periodični ljekarski pregled u toku rada.

Prilikom upućivanja radnika na prethodni i periodični ljekarski pregled, Opća bolnica je obavezna ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi dostaviti podatke o poslovima sa povećanim rizikom i navesti štetnosti i opasnosti kojima su radnici izloženi.

Član 69.

Ovlaštena zdravstvena ustanova za medicinu rada, putem ljekarskog uvjerenja ocjenjuje ispunjava li radnik potrebne zdravstvene uslove propisane Pravilnikom o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima i aktom procjene rizika.

Član 70.

Radnik koji boluje od bolesti koja se bez njegovog obavještenja ne može utvrditi ljekarskim pregledom ili ima takve zdravstvene nedostatke koji na određenim poslovima mogu predstavljati opasnost za radnika ili okolinu, dužan je o tome obavijestiti ovlaštenu zdravstvenu ustanovu za medicinu rada.

h) Pravo radnika na premještaj na drugo radno mjesto

Član 71.

Ako se u postupku periodičnog ljekarskog pregleda utvrdi da radnik ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova sa povećanim rizikom, Opća bolnica je dužna da ga premjesti na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, ukoliko takvo radno mjesto postoji.

Ukoliko takvo mjesto ne postoji, primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o radu.

– MJERE U VEZI SA POSEBNOM ZAŠTITOM RADNIKA

a) Zaštita posebnih kategorija radnika

Član 72.

Mjerama zaštite na radu u vezi sa posebnom zaštitom žena, mladih radnika i invalidnih lica, obezbjeđuje se očuvanje zdravlja i psihofizički razvoj mladih radnika, normalno ostvarivanje materinstva i sprečavanje daljeg smanjivanja i potpunog gubitka radne sposobnosti kod radnika kod kojih je radna sposobnost već smanjena.

Član 73.

Opća bolnica je dužna naročito osigurati zaštitu na radu maloljetnim radnicima, ženama za vrijeme trudnoće, porodiljama ili dojiljama, licima sa invaliditetom, kao i radnicima sa promijenjenom radnom sposobnošću u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju, u skladu sa Zakonom.

Član 74.

Radnici sa smanjenom radnom sposobnošću su radnici čija je radna sposobnost smanjena zbog starosti, invaliditeta, povrede, povrede na radu, profesionalnih bolesti ili ostalih bolesti i utvrđuju se u skladu sa zakonskim propisima.

Član 75.

U ostvarivanju posebne zaštite radnika kod kojih postoji preostala radna sposobnost i drugih invalidnih lica, Opća bolnica ima dužnost da obezbijedi uslove za njihovu prekvalifikaciju, odnosno dokvalifikaciju i radna mjesta na kojima mogu raditi prema izvršenoj prekvalifikaciji, odnosno dokvalifikaciji, a u skladu sa kadrovskim, tehničkim i finansijskim mogućnostima.

Član 76.

Radnik mlađi od osamnaest godina ne može se rasporediti na teške poslove, odnosno poslove koji bi mogli štetno uticati na njegovo zdravlje i psihofizički razvoj.

Radniku iz prethodnog stava ne može se narediti prekovremeni i noćni rad.

Član 77.

Radnica za vrijeme trudnoće ne može se rasporediti na teške poslove, odnosno poslove koji su štetni po njeno zdravlje.

Na osnovu mišljenja ljekara radnica se za vrijeme trudnoće raspoređuje na lakše poslove, odnosno poslove koji nisu štetni po njeno zdravlje, a koji odgovaraju njenoj stručnoj spremi i drugim radnim sposobnostima.

Radnici za vrijeme trudnoće ne može se narediti prekovremeni rad i noćni rad.

IV. PRAVILA PREVENCIJE I ZAŠTITE NA RADU

a) Osiguranje preventivnih mjera

Član 78.

Opća bolnica prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigurava preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu.

Opća bolnica će osigurati preventivne mjere prije početka rada radnika, u toku rada, kao i kod svake izmjene tehnološkog postupka, izborom radnih metoda kojima se osigurava najveća sigurnost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primjeni propisa iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnih odnosa, tehničkih propisa i standarda, propisa iz oblasti zdravstvene zaštite i dr.

b) Provođenje mjera zaštite na radu kroz načela prevencije

Član 79.

Opća bolnica provodi mjere zaštite na radu poštujući sljedeća opća načela prevencije:

- procjene rizika,
- izbjegavanja rizika,
- sprečavanja rizika,
- otklanjanja rizika na njihovom izvoru,
- prilagođavanja rada i mjesta rada radniku naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se izbjegla jednoličnost u radu u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje radnika,
- prilagođavanja tehničkom napretku,
- zamjene opasnih tehnoloških procesa ili metoda rada bezopasnim ili manje opasnim,
- zamjene opasnih materija bezopasnim,
- utvrđivanja jedinstvenih preventivnih mjera s ciljem međusobnog povezivanja tehnologije, organizacije rada, uslova rada, socijalnih odnosa i uticaja faktora vezanih za radnu okolinu,
- davanja prednosti zajedničkim mjerama zaštite pred pojedinačnim, odgovarajućeg osposobljavanja i obavještanja radnika.

c) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad

Član 80.

Radnici Opće bolnice imaju prava i dužnosti da se stalno osposobljavaju za siguran i zdrav rad, kao i da povremeno provjeravaju znanja iz te oblasti.

Osposobljavanje za siguran i zdrav rad provodi se:

- prije započinjanja radnika s radom, ako radnik prvi put zasniva radni odnos
- nakon promjena u procesu rada, odnosno kod uvođenja novih tehnologija
- kod premještanja radnika na drugo radno mjesto, a koje se u bitnim elementima razlikuje od poslova predhodnog radnog mjesta.

Član 81.

Periodične provjere osposobljenosti za siguran i zdrav rad radnika koji radi na poslovima sa povećanim rizikom vrši se na način, u roku i po postupku utvrđenim aktom o procjeni rizika.

Član 82.

Plan i organizacija osposobljavanja, oblici osposobljavanja i način provjere osposobljenosti radnika za siguran i zdrav rad razrađeni su u Programu osposobljavanja za siguran i zdrav rad. Osposobljavanje po utvrđenim programima se povjerava ovlaštenoj organizaciji za zaštitu na radu. Osposobljavanje i provjera osposobljenosti obavlja se, u pravilu, u radno vrijeme. Provjera znanja provodi se testovima znanja ili usmenim ispitivanjem, a ocjena praktične osposobljenosti posmatranjem i ocjenom radnih postupaka na radnom mjestu na kojem radnik radi.

Član 83.

Nakon završenog osposobljavanja i provjere osposobljenosti radniku se izdaje Zapisnik o ocjeni praktične osposobljenosti radnika za siguran i zdrav rad. Radnik, koji ne zadovolji na trećoj provjeri osposobljenosti, Opća bolnica ga može rasporediti na drugo radno mjesto (uz prethodnu provjeru osposobljenosti za to radno mjesto).

Član 84.

Programi prekvalifikacije, osposobljavanja i usavršavanja za obavljanja određenih poslova obuhvataju i posebne sadržaje o zaštiti na radu.

d) Ovlaštena zdravstvena ustanova

Član 85.

Radnik ima pravo na zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi sa radom. Kako bi Opća bolnica osigurala radnicima zdravstveni nadzor primjeren opasnostima i štetnostima za zdravlje kojima su radnici izloženi, dužna je osigurati usluge ovlaštene zdravstvene ustanove za medicinu rada.

Član 86.

Opća bolnica, te radnici i njihov povjerenik dužni su obavijestiti ovlaštenu zdravstvenu ustanovu medicine rada o svim faktorima na mjestu rada i u radnoj okolini za koje znaju ili pretpostavljaju da se mogu nepovoljno odraziti na zdravlje radnika. Opća bolnica je dužna da zdravstvenim radnicima ovlaštene zdravstvene ustanove medicine rada, osigura pristup u sve radne prostorije i prostore.

e) Obavješćavanje o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu

Član 87.

Opća bolnica je dužna vezano za obavljanje poslova radnike obavijestiti, te po potrebi dati pisana uputstva o svim rizicima koji utiču ili bi mogli uticati na sigurnost i zdravlje radnika sa zaštitnim i preventivnim mjerama koje se preduzimaju za otklanjanje ili smanjenje tih rizika. Pisana Uputstva iz prethodnog stava moraju biti istaknuta na mjestu rada.

Izuzetno, kada prijete iznenadna opasnost po život i zdravlje, uputstvo iz stava 1. ovog člana se može dati usmeno.

Opća bolnica je dužna osigurati da zaposlena žena za vrijeme trudnoće i dojenja, radnik mlađi od 18 godina života i radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću, i pored osposobljavanja za siguran i zdrav rad, budu u pisanoj formi obaviješteni o rezultatima procjene rizika na radnom mjestu i o mjerama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

f) Obavješćavanje predstavnika radnika i sindikata

Član 88.

Opća bolnica je dužna da najmanje dva puta godišnje izvijesti povjerenika za zaštitu na radu, vijeće zaposlenika i sindikat o rizicima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje je preduzela i koje će preduzeti radi unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja.

Osim redovnog obavješćavanja Opća bolnica ima obavezu da obavješćava i da se savjetuje sa predstavnicima radnika ili radnicima nakon smrtne, grupne ili teške povrede na radu, utvrđenog slučaja profesionalnog oboljenja, kao i nalaza nadležne inspekcije rada kojim je utvrđen nedostatak u primjeni mjera zaštite na radu.

Opća bolnica radnicima i njihovim predstavnicima omogućava da učestvuju u:

- raspravama i odobravanju svih mjera u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- svakoj mjeri koja može značajno uticati na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu,
- imenovanju radnika koji će obavljati poslove vezane za obezbjeđenje zdravih i sigurnih uslova rada, prve pomoći, gašenje požara i evakuaciju radnika,
- angažovanju, tamo gdje je potrebno, ovlaštenih organizacija za zaštitu na radu,
- planiranju i organizovanju osposobljavanja radnika u oblasti zaštite na radu.

g) Znakovi upozorenja na opasnosti

Član 89.

Opća bolnica je dužna na mjestima rada, na sredstvima za rad i pripadajućim instalacijama trajno postaviti znakove upozorenja na opasnost i znakove općih obavješćavanja, u skladu sa posebnim propisima.

Ako znakovi upozorenja na opasnost nisu dovoljni za efikasno obavješćavanje, Opća bolnica je dužna trajno postaviti pisana uputstva o uslovima i načinu korištenja prostora, prostorija, sredstava rada, opasnih materija i opreme.

Vrste, raspored i postavljanje znakova sigurnosti i sigurnosnih uputa postavljaju se na vidna mjesta, u skladu s važećim propisima.

h) Uputstva za sigurnu upotrebu i rukovanje sredstvima za rad

Član 90.

Radnu opremu Opća bolnica može staviti u upotrebu ako su ispunjeni uslovi za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.

Sredstva i oprema lične zaštite mogu se staviti u upotrebu ako pružaju pouzdanu zaštitu od rizika pri radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.

Sredstva za rad, koja podliježu obavezi periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, mogu se upotrebljavati samo ako posjeduju zapisnik, kojim se dokazuje da pregledana sredstva za rad udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

Radna oprema mora odgovarati radnom procesu koji se obavlja i mora biti na odgovarajući način prilagođena toj svrsi tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika.

i) Upotreba opasnih materija

Član 91.

Opća bolnica smije dati opasne materije u upotrebu radnicima samo pod uslovom da su opremljene uputstvom za sigurnu upotrebu i rukovanje, odnosno dokumentom na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, na kojem su u skladu sa propisima, navedeni svi sigurnosno-tehnički podaci koji su važni za ocjenjivanje rizika pri radu s tim materijama, te da su zadovoljene sve sigurnosne mjere koje se navode u tom dokumentu.

Uputstvo iz prethodnog stava sadrži identifikacione podatke, podatke o fizičkim, hemijskim i biološkim karakteristikama, stepen opasnosti od požara i eksplozije, opasnosti po zdravlje, o radioaktivnosti, o ekološkim podacima, o posebnim zaštitnim mjerama, o načinu skladištenja i označavanja, o prenosu i transportu, kao i o postupku otklanjanja opasnih materija (sigurnosni list).

j) Zamjena opasnih materija bezopasnim

Član 92.

Opća bolnica je obavezna primjenom manje opasnih i štetnih materija stalno unapređivati zaštitu na radu.

Opasne materije Opća bolnica smije koristiti samo ako ne može iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih materija.

Ako nije moguća zamjena opasnih materija bezopasnim ili manje opasnim, odnosno manje štetnim materijama, Opća bolnica će utvrditi da li se primjenom drugog radnog postupka može smanjiti opasnost ili štetnost od njihove primjene.

Ako koristi opasne materije, Opća bolnica je obavezna pravila zaštite na radu primjenjivati sljedećim redoslijedom:

- koristiti zatvorene sisteme, ako je to moguće prema vrsti poslova i stanju tehnike,
- odvoditi sa mjesta nastanka, odnosno izvan radne okoline opasne materije čije oslobađanje ne može spriječiti, na način da pri odvođenju ne zagađuje čovjekovu okolinu,
- kada ne može odvoditi opasne materije sa mjesta nastanka, ograničiti na najmanju moguću mjeru: količinu opasnih materija, broj radnika izloženih djelovanju opasnih materija, vrijeme izlaganja radnika uticaju opasnih materija,

- osigurati da radnici pri radu sa opasnim materijama koriste propisana sredstva lične zaštite, ako se gore navedenim pravilima ne može postići zadovoljavajuća sigurnost i zaštita zdravlja radnika.

Obaveza je Opće bolnice da koncentracija opasnih materija na mjestima rada i u radnoj okolini bude što niža i ispod granične vrijednosti izloženosti.

k) Povrede na radu

Član 93.

Povredom na radu smatra se svaka povreda prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim dejstvom, kao i povreda prouzrokovana naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma ako je takva povreda vezana za obavljanje poslova na radnom mjestu, na putu od stana do mjesta rada i obratno i na putu radi izvršavanja službenih zadataka.

Svaku povredu radnik je obavezan da prijavi neposrednom rukovodiocu.

Ako zbog težine povreda radnik nije u mogućnosti da sam prijavi povredu, potrebno je da to učini lice koje se zateklo na mjestu događaja.

Neposredni rukovodilac dužan je svaku povredu prijaviti najkasnije u roku od 24 sata od vremena kad sazna za istu.

Neposredni rukovodilac dužan je u slučaju teže povrede na radu ili kolektivne nesreće obezbijediti mjesto na kojem je došlo do povrede da ostane u stanju u kojem se nalazio prilikom povrede radnika, dok inspekcija rada ne izvrši uviđaj i utvrdi izvore i uzroke povrede.

Za svaku povredu na radu Opća bolnica je dužna na uviđaj pozvati radnika za zaštitu na radu, neposrednog rukovodioca povrijeđenog radnika i povjerenika za zaštitu na radu.

l) Evidencije, izvještavanje i obavještavanje o nesrećama i povredama na radu i profesionalnim oboljenjima

Član 94.

U skladu sa Zakonom o zaštiti na radu vode se i čuvaju evidencije iz oblasti zaštite na radu, te se izrađuje godišnji izvještaj o povredama na radu i profesionalnim oboljenjima.

Izvještaj o povredi na radu koja se dogodi i profesionalnom oboljenju koje nastane na radnom mjestu, Opća bolnica je dužna u roku od 7 (sedam) dana od dana pretrpljene povrede odnosno nastanka oboljenja dostaviti:

- radniku koji je pretrpio povredu, odnosno kod kojeg je nastalo oboljenje,
- nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je radnik zdravstveno osiguran,
- ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi koja obavlja usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada kod poslodavca,
- nadležnoj inspekciji rada.

Član 95.

Opća bolnica je dužna da vodi propisanu evidenciju o:

- radnicima na radnim mjestima sa povećanim rizikom,
- radnim mjestima sa povećanim rizikom,
- opasnim materijama koje se koriste pri radu,

- provjeri znanja radnika iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine, sredstava za rad i sredstava lične zaštite,
- povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima, ljekarskim pregledima radnika.

Član 96.

Način vođenja evidencija i čuvanje isprava vršit će se u skladu sa Pravilnikom o vođenju evidencije, čuvanju isprava i sadržaju godišnjeg izvještaja iz oblasti zaštite na radu.

V. PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU I DRUGIH RADNIKA U OVOJ OBLASTI

a) Planiranje zaštite na radu

Član 97.

U cilju ostvarivanja razvoja i unapređenja zaštite na radu Opća bolnica je dužna da donese Plan i program mjera zaštite na radu.

Član 98.

Plan zaštite na radu donosi se na duži vremenski period i sadrži ciljeve i zadatke u pogledu organizovanja i usavršavanja procesa rada, poboljšanja uslova rada i preduzimanje mjera zaštite na radu kojima se obezbjeđuje sigurnost na radu.

Za svaku tekuću godinu donosi se program mjera zaštite na radu u kome se utvrđuju obaveze i zadaci koje treba izvršiti u tekućoj godini, način i sredstva za izvršenje obaveza i zadataka, kao i odgovorni radnici za njihovo izvršenje.

Član 99.

Plan i program mjera zaštite na radu donosi direktor Opće bolnice.

b) Obaveze Opće bolnice

Član 100.

Opća bolnica je obavezna da:

- organizuje takav proces rada kojim se osigurava sigurnost na radu, kao i da provodi i unapređuje zaštitu na radu,
- osigura izradu akta o procjeni rizika na mjestu rada koji sadrži opis procesa rada sa procjenom rizika od povreda ili oštećenja zdravlja na mjestu rada u radnoj okolini i mjere za otklanjanje ili smanjivanje rizika na najmanju moguću mjeru u cilju poboljšanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- provodi propisane i utvrđene mjere zaštite na radu,
- organizuje obavljanje poslova zaštite na radu,
- upoznaje radnike sa uslovima rada, opasnostima i mjerama zaštite, kao i sa pravima, obavezama i odgovornostima u vezi sa zaštitom na radu,
- obezbjedi radniku korištenje i upotrebu sredstva lične zaštite i opreme, kao i opreme i sredstva rada koji su izvedeni u skladu sa propisima o zaštiti na radu,

- zabrani upotrebu alkohola za vrijeme rada, odnosno, rad radnika pod dejstvom alkohola i narkotika koji smanjuju radnu sposobnost,
- obavještava inspektora rada o preduzetim mjerama radi otklanjanja nepravilnosti na koje je ukazao inspektor rada.

Član 101.

Opća bolnica prema organima inspekcije rada je dužna da:

- odmah izvijesti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada o svakom smrtnom slučaju, kolektivnoj nesreći, teškoj povredi na radu, kao i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život i zdravlje radnika na radu,
- odmah izvijesti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada ako smatra da zahtjev radnika nije opravdan u slučaju da odbiju rad na radnom mjestu zbog opasnosti za život i zdravlje,
- pisanim putem obavijesti nadležni organ inspekcije rada o početku rada nove organizacione jedinice Opće bolnice najmanje osam dana prije početka rada,
- omogući inspektoru rada pregled radnih prostorija i uređaja, odredi stručne radnike koji će mu dati potrebna objašnjenja i stavi na raspolaganje normativna akta, isprave i druga dokumenta,
- na zahtjev inspektora rada, dostavi tražene podatke u vezi sa zaštitom na radu,
- u određenim rokovima otkloni nedostatke utvrđene pravosnažnim rješenjem inspektora rada, o čemu ga je Opća bolnica dužna obavijestiti u roku od osam dana od isteka roka,
- na kraju godine podnosi nadležnom organu za poslove inspekcije rada izvještaj o stanju zaštite na radu, povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima i oštećenjima zdravlja radnika, izvorima i uzrocima povreda i oboljenja, trajanja spriječenosti za rad, kao i smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima.

c) *Direktor*

Član 102.

Direktor Opće bolnice kao odgovorno lice poslodavca dužan je osigurati uređivanje i provođenje zaštite na radu prema Zakonu o zaštiti na radu, odredbama Zakona o radu, podzakonskim propisima, tehničkim normama, kolektivnom ugovoru i ovim Pravilnikom.

Direktor obavlja sljedeće poslove zaštite na radu:

- donosi akte iz oblasti zaštite na radu, izmjene i dopune općih akata iz zaštite na radu,
- donosi odluke o mjerama za unapređenje zaštite na radu,
- prati izvršenje plana i programa mjera zaštite na radu,
- prihvata izvještaje o stanju zaštite na radu i o provođenju mjera zaštite na radu,
- odlučuje o finansiranju pojedinih projekata iz zaštite na radu,
- osigurava izradu uputa za rad na siguran način i drugih materijala u vezi sa zaštitom na radu,
- ugovara usluge sa službama medicine rada radi osiguranja i ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite,
- donosi odluke i rješenja o provođenju odredbi ovog Pravilnika i drugih propisa iz zaštite na radu,
- organizuje izvršenje zaključaka inspekcije rada o otklanjanju utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u vezi sa zaštitom na radu,

- prati rad radnika sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u oblasti zaštite na radu i preduzima odgovarajuće mjere,
- pokreće disciplinski postupak protiv radnika iz prethodnog stava koji učine povredu radne obaveze iz oblasti zaštite na radu.

d) Povjerenik za zaštitu na radu

Član 103.

U Općoj bolnici radnici mogu između sebe imenovati ili birati povjerenika za zaštitu na radu. Izbor i broj povjerenika i njihov mandat utvrđuju se u skladu s odredbama Zakona o radu, kojima su utvrđena pitanja izbora vijeća zaposlenika, odnosno sindikalnih organizacija, vodeći računa o zastupljenosti svih dijelova procesa rada. Ukoliko povjerenika nisu izabrali radnici pod uslovima iz prethodnog stava, povjerenika za zaštitu na radu imenuje sindikat.

Član 104.

Bez obzira na broj radnika povjerenik radnika za zaštitu na radu može biti izabran i imenovan u svim situacijama ako to zahtijevaju uslovi rada (povećana opasnost za sigurnost i zdravlje radnika, rad na izdvojenim mjestima). Povjerenik zaštite na radu mora imati odgovarajuću stručnu spremu i radno iskustvo.

Član 105.

Povjerenik zaštite na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na druge radnike zbog poslova koje obavlja vezanih za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Član 106.

Povjerenik zaštite na radu poslove utvrđene zakonom može obavljati najviše šest sati sedmično. Za vrijeme obavljanja poslova utvrđenih zakonom, povjerenik zaštite na radu ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio na poslovima za koje je zaključio ugovor o radu.

Opća bolnica osigurava povjereniku zaštite na radu potrebna sredstva da može ostvarivati svoje funkcije koje proizilaze iz zakona.

Zadatak povjerenika je da djeluje u interesu radnika iz oblasti zaštite na radu.

Povjerenik ima i sljedeća prava i dužnosti, prema Zakonu o zaštiti na radu:

- učestvovati u planiranju i unapređivanju uslova rada, uvođenju nove tehnologije, te poticati direktora na provođenje zaštite na radu,
- biti obaviješten o svim promjenama od uticaja na sigurnost i zdravlje radnika,
- primati primjedbe radnika na primjenu propisa i provođenje mjera zaštite na radu,
- obavijestiti inspektora rada, ako je uočeno da je život i zdravlje radnika ugroženo i prisustvovati inspekcijskim pregledima,
- imati pravo uvida i korištenja dokumentacije vezane za sigurnost i zdravlje radnika,
- obavještavati radnike o mjerama koje Opća bolnica preduzima da im osigura zaštitu na radu i zdravstvenu zaštitu,
- obrazovati se za obavljanje ovih poslova, stalno proširivati i unapređivati znanje, pratiti i prikupljati obavijesti od značaja za njegov rad.

e) *Radnici*

Član 107.

Radnici su dužni obavljati poslove na radnom mjestu s dužnom pažnjom u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, Zakonom o radu, kolektivnom ugovoru i ugovoru o radu, te propisanim uputama za rad i korištenje sredstava rada i ličnih zaštitnih sredstava, kao i pisanim uputama za rad na siguran način.

f) *Radnik za zaštitu na radu*

Član 108.

Radnik za zaštitu na radu je obavezan da:

- priprema prijedlog Plana i programa mjera zaštite na radu,
- organizuje provođenje zaštite na radu i vrši kontrolu primjene odredbi ovog Pravilnika, drugih općih akata iz zaštite na radu, kao i općih i posebnih propisa koji regulišu ovu oblast,
- organizuje obučavanje i osposobljavanje radnika iz oblasti zaštite na radu,
- organizuje provođenje periodičnih pregleda i ispitivanja radnih i pomoćnih prostorija, sredstava za rad, uređaja i elektroinstalacija,
- obezbijedi nabavku ličnih zaštitnih sredstava i opreme,
- kontroliše neposredne rukovodioce i radnike u izvršavanju njihovih obaveza iz oblasti zaštite na radu,
- obilazi radne prostorije u cilju uočavanja nedostataka i o tome podnosi izvještaj direktoru Opće bolnice,
- jednom godišnje dostavlja na razmatranje direktoru Opće bolnice izvještaj o stanju zaštite na radu,
- podnosi prijave za pokretanje postupka zbog povreda radne obaveze usljed nepridržavanja propisanih mjera zaštite na radu,
- obavještava inspekciju rada o izvršenju njihovih rješenja, o svakoj teškoj povredi, kolektivnoj nesreći, smrtnom slučaju, profesionalnim oboljenjima, kao i o svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život radnika na radu,
- vodi sve propisane evidencije iz oblasti zaštite na radu,
- prati propise iz oblasti zaštite na radu.

g) *Neposredni rukovodilac*

Član 109.

Neposredni rukovodilac (rukovodilac organizacione jedinice, odjeljenja, odsjeka i dr.) je dužan da organizuje proces rada na način kojim se obezbjeđuju sigurni uslovi rada, a naročito je obavezan neposredno kontrolisati i osigurati:

- da svakog novoprimitljenog radnika upozna sa uslovima rada, opasnostima i štetnostima na radnom mjestu, kao i sa mjerama zaštite,
- da obezbijedi odgovarajuću urednost radnog prostora,
- da stavi van upotrebe sredstva rada, radnu opremu ili uređaje na kojima je došlo do kvara i obezbijedi stručno lice za popravku istih,
- da svakodnevno kontroliše primjenu mjera zaštite na radu,
- da kontroliše radnike u izvršavanju njihovih obaveza iz oblasti zaštite na radu,

- da poslove obavljaju samo radnici koji su osposobljeni za rad na siguran način,
- da radnici koji nisu osposobljeni za rad na siguran način poslove obavljaju pod nadzorom osposobljenog radnika,
- da bude upoznat sa propisima iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, a naročito ako se radi o tehnologijama u kojima postoji opasnost od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i poremećaja u tehnološkom procesu koji bi mogli ugroziti sigurnost i zdravlje radnika,
- da radnici, u toku obavljanja radnih operacija, rade s punom pažnjom i prema uputama za rad na siguran način,
- da poslove s povećanim rizikom obavljaju radnici za koje je na propisan način utvrđeno da ispunjavaju tražene uslove,
- da se za vrijeme rada ne konzumira alkohol ili druga opojna sredstva,
- da udalji sa radnog mjesta radnika koji je pod dejstvom alkohola i narkotika ili radnika koji se ne pridržava mjera zaštite na radu,
- da se u toku rada ne puši u radnim prostorijama,
- da radnici u toku obavljanja radnih operacija koriste lična zaštitna sredstva, koja su im dodijeljena,
- da pruži prvu pomoć povrijeđenim radnicima,
- da prijavi svaku povredu na radu,
- u roku od 24 sata popuniti obrazac prijave o povredi na radu za povrijeđenog radnika, a odmah izvijestiti radnika za zaštitu na radu o događaju i povrijeđenom radniku,
- da obavijesti odmah radnika za zaštitu na radu o lakšoj ili težoj povredi radnika na radu, na putu od kuće s posla ili obrnuto, te na službenom putu,
- da obavijesti radnika za zaštitu na radu o svakoj nepredviđenoj situaciji u svom djelokrugu rada, a koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika kojima rukovode.

Član 110.

Prava neposrednog rukovodioca u vezi provođenja mjera zaštite na radu su sljedeća:

- zabraniti rad na sredstvima rada koja nisu ispravna ili nemaju dokaz da su na njima primijenjena osnovna pravila zaštite na radu,
- udaljiti s posla radnika koji obavlja poslove protivno pravilima zaštite na radu, koji u toku obavljanja poslova ne koristi odgovarajuća lična zaštitna sredstva, koji je u toku rada pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava.

h) Prava, obaveze i odgovornosti radnika

Član 111.

Prava radnika u vezi zaštite na radu su sljedeća:

- da ih Opća bolnica, prije raspoređivanja na rad, upozna s poslovima radnog mjesta i uslovima rada, a posebno s opasnostima i mjerama zaštite na radu,
- da ih Opća bolnica ili njen radnik zaštite na radu obavijesti o svim promjenama u radnom procesu koji utiču na njegovu sigurnost i zdravlje,
- da budu upoznati s tim koja su radna mjesta utvrđena kao poslovi s povećanim opasnostima, kakve mjere treba primjenjivati i kakvi su posebni uslovi za rad na tim mjestima potrebni,
- da radne prostorije, sredstva rada i uređaji s povećanim opasnostima na radnom mjestu budu u skladu sa zahtjevima sigurnosti na radu,

- da im Opća bolnica stavi na raspolaganje odgovarajuća, prikladna i ispravna zaštitna sredstva,
- da žene i osobe mlađe od 18 godina ne budu raspoređivane na radna mjesta na kojima se obavljaju teški fizički poslovi ili radovi koji bi štetno djelovali na život i zdravlje mladog radnika ili žene s obzirom na njihova psihofizička svojstva,
- da im Opća bolnica osigura prethodne zdravstvene preglede ako rade na mjestima s povećanim rizikom,
- da odbiju rad na radnom mjestu ako im prijete opasnost za život i zdravlje zbog toga što nisu provedene mjere zaštite na radu predviđene propisima i općim aktom Opće bolnice, s tim da su obavezni o svojoj odluci obavijestiti neposrednog rukovodioca, radnika za zaštitu na radu, nadležnog inspektora rada i povjerenika,
- da moraju biti obaviješteni o svim promjenama u radnom procesu koje utiču na njihovu sigurnost i zdravlje,
- radi zaštite svojih prava iz oblasti zaštite na radu radnik se može neposredno obratiti nadležnom organu inspekcije rada.

Član 112.

Obaveze radnika u vezi zaštite na radu su sljedeće:

- da se prije raspoređivanja na radno mjesto, kod premještanja na drugo radno mjesto, kod rekonstrukcije ili promjene tehnološkog procesa upoznaju s tehnološkim procesom, organizacijom zaštite na radu, opasnostima i mjerama zaštite na radnom mjestu,
- da s punom pažnjom i odgovornošću obavlja poslove na svom radnom mjestu kako bi zaštitio sebe i druge,
- da se pridržava propisanih zaštitnih mjera i normativa iz područja zaštite na radu,
- da obavlja posao u skladu sa svojom stručnom spremom i završenom obukom, kao i uputstvima koja daje Opća bolnica, tako da ne izlaže sebe ili druga lica na koja mogu uticati njegove aktivnosti ili nepažnja u toku procesa rada opasnostima od povrede na radu ili profesionalnog oboljenja,
- da koristi zaštitne naprave i sredstva lične zaštite pri radu, da ih upotrebljava namjenski, pažljivo rukuje njima i održava ih u ispravnom stanju,
- da pravilno upotrebljava sredstva za rad i opremu, opasne materije i druga sredstva proizvodnje u skladu sa uputstvima proizvođača i uputstvima za siguran rad koja daje Opća bolnica,
- da prijavi eventualne lične nedostatke koji bi mogli uticati na sigurnost pri radu, posebno na radnim mjestima s povećanim rizikom,
- da upozore neposrednog rukovodioca ili drugo određeno lice ako zbog fizičkog ili psihičkog stanja, ili drugih okolnosti, nisu u mogućnosti dovoljno sigurno obavljati poslove, te da zatraže da im se zbog toga odobri prekid rada na tom poslu,
- da prilikom zapošljavanja upozori Opću bolnicu ako boluje od neke bolesti koja se nije otkrila prilikom ljekarskog pregleda,
- da napuste rad ako to od njih, zbog sigurnosti, zatraži neposredni rukovodilac ili ovlašteno lice,
- da upozore neposrednog rukovodioca ili drugo određeno lice na zapažene nedostatke, kvarove ili druge pojave koje bi mogle ugroziti život ili zdravlje drugih radnika,
- da pristupi provjeri znanja iz zaštite na radu, nakon što bude upoznat s opasnostima i mjerama zaštite na radnom mjestu.

Član 113.

Radnik čini prekršaj ako :

- ne izvršava dužnosti iz zaštite na radu propisane zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim normama, ugovorom o radu i odredbama ovog Pravilnika,
- poslove radnog mjesta obavlja suprotno pravilima zaštite na radu,
- ne pristupi osposobljavanju za rad na siguran način, te praktičnom osposobljavanju za samostalan rad na siguran način ili ne pristupi provjeri znanja za samostalan rad na siguran način,
- propusti ili odbije raditi pod nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način dok uspješno ne obavi provjeru svoje osposobljenosti za rad na siguran način,
- odbije prihvatiti raspored na drugo radno mjesto za koje se može osposobiti za samostalan rad na siguran način, ako u tri pokušaja nije zadovoljio na provjeri osposobljenosti za rad na siguran način,
- odbije napustiti mjesto rada kada to od njega traži Opća bolnica ili neposredni rukovodilac radi sigurnosti i zaštite zdravlja,
- ne prekine rad kada su mu neposredno ugroženi život i zdravlje, zato što nisu primijenjena pravila zaštite na radu,
- ako odmah ne prijavi povredu na radu (na službenom putu, ili na putu od kuće do posla i obratno),
- ne obavi pravovremen ljeakarski pregled kod specijaliste medicine rada na koji ga uputi neposredni rukovodilac,
- radeći suprotno pravilima zaštite na radu ugrozi sigurnost ili zdravlje drugih radnika,
- ne koristi se ličnim zaštitnim sredstvima ili zaštitnim napravama,
- ne koristi se ličnim zaštitnim sredstvima na način utvrđen Procjenom rizika,
- ako ošteti ili ukloni oznake upozorenja ili uputa iz zaštite na radu,
- odbije udaljiti se s mjesta rada ili iz Opće bolnice kada je zatečen da radi pod uticajem alkohola ili narkotika,
- odbije pristupiti provjeri zdravstvene sposobnosti,
- odbije provjeru alkoholiziranosti putem alkometra da li radi pod uticajem alkohola,
- tokom rada konzumira alkoholna pića ili narkotike ili ih unosi u prostore i prostorije Opće bolnice,
- puši u prostorijama Opće bolnice.

Član 114.

Radnik koji se udaljio sa radnog mjesta zbog toga što mu prijete opasnost za život i zdravlje zbog toga što nisu provedene mjere zaštite na radu, ne smije snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu, osim u slučaju ako Opća bolnica dokaže da se radnik neopravdano udaljio sa radnog mjesta.

Član 115.

Radnik koji se ne pridržava utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i propisanih obaveza u smislu ovog Pravilnika čini težu povredu radne obaveze u skladu sa kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu.

Za povrede radne obaveze iz člana 113. ovog Pravilnika protiv radnika se pokreće disciplinski postupak prema odredbama kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 116.

Za sva prava, dužnosti i odgovornosti radnika iz oblasti zaštite na radu koji nisu regulisani ovim Pravilnikom primjenjivat će se Zakon o zaštiti na radu, podzakonski akti iz ove oblasti, kao i drugi opći akti Opće bolnice.

Član 117.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se na način i po postupku kao i za njegovo donošenje. Inicijativu za pokretanje postupka za izmjene i dopune ovog Pravilnika mogu pokrenuti: direktor, radnik za zaštitu na radu i povjerenik za zaštitu na radu.

Član 118.

U skladu sa članom 87. Zakona o zaštiti na radu ovim Pravilnikom vrši se usklađivanje ranijeg Pravilnika o zaštiti na radu sa odredbama Zakona.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje primjena Pravilnika o zaštiti na radu, broj 6045-2/18 od 03.08.2018. godine.

DIREKTOR

Prof. dr. Biserka Gavrankapetanović

Broj: 02D-3076-6/22

Sarajevo, 19.05.2022. godine